

Enganxar-se al carro de l'agricultura ecològica

Al País Valencià, l'agricultura ecològica és encara una activitat poc desenvolupada, sobretot si es compara amb Andalusia, Extremadura o el Principat, que lideren la producció estatal.

Ara com ara hi ha 23.000 hectàrees de cultius ecològics, una xifra que significa poc més del 2% del total. Aquesta situació, però, pot fer un gir significatiu amb la propera posada en marxa d'un projecte de distribució que facilitarà la venda i el consum de cultius ecològics per tot el país.



Apoc a poc, amb algunes dificultats i molta voluntat, l'agricultura ecològica al País Valencià comença a fer-se un lloc en el mercat estatal i europeu. Actualment, la producció de l'agricultura biològica valenciana s'exporta en més d'un 90% a la resta d'Europa, i bona part de la producció d'api ecològic que es consumeix al continent procedeix de plantacions valencianes. No debades, en els darrers anys, la superfície agrària dedicada als cultius ecològics ha crescut significativament i a hores d'ara està en 22.932 hectàrees, repartides entre les comarques de Castelló (10.905 ha), Alacant (8.067 ha) i València (3.960 ha).

Aquestes xifres, que en realitat no representen més del 2% de la superfície agrària total, auguren, si més no, un futur esperançador. De fet, paral·lelament al nombre d'hectàrees cultivades han augmentat també el nombre de productors.

Uns productors (actualment n'hi ha 751 a tot el País Valencià) que es dediquen fonamentalment al cultiu de fruita seca, la major extensió de cultius ecològics quant a hectàrees. Però també trobem cereals, llegums, hortalisses i fins i tot plantes aromàtiques i medicinals, que algunes empreses especialitzades distribueixen en bosses preparades per a la comercialització. Ara bé, qui s'emporta la major rendibilitat econòmica són la vinya i els arbres fruiters, tot i que no representen una extensió de cultiu significativa.

La importància que han assolit progressivament aquests tipus de cultius —fins i tot en el cas de l'oliva, que compta amb 1.579 hectàrees d'on s'extrau oli ecològic— contrasta sorprenentment amb l'escassa producció ecològica de cítrics, fonamentalment de taronges. I és que el principal cultiu del País Valencià compta només amb 224 hectàrees dedicades al cultiu ecològic de cítrics. De fet, resulta

molt significatiu que Andalusia tinga el triple de superfície ecològica dedicada als cítrics que el País Valencià, i cal tenir en compte que se suposa que aquest darrer és la zona productora més important de tot l'estat.

A tot això, les iniciatives a àmbit institucional tampoc no faciliten gaire la feina dels productors ecològics. Els mateixos agricultors reclamen des de fa temps una aposta més clara de l'administració i subvencions que els ajuden a pagar els segells de garantia, que signifiquen una despesa considerable. Davant de la manca de suport del Govern valencià, el sector de l'agricultura ecològica —llauradors, tècnics, comercials i consumidors— ha demanat insistentment que la Generalitat propicie la creació d'un Institut Valencià d'Agricultura Ecològica que impulse la investigació, difusió i promoció d'aquest tipus de cultius i que fomen-te el consum intern a través de la creació

d'horts ecològics en escoles públiques i de la introducció d'aquests aliments en menjadors escolars i hospitals.

En última instància, les reclamacions fan referència a la regulació de l'ús excessiu de fertilitzants químics i pesticides d'alta toxicitat, responsables, en gran part, de l'alta contaminació dels aqüífers valencians.

un altre dels principals reptes de l'agricultura ecològica: abaixar els preus."

Actualment, i a causa en part al sobrecost que comporta una distribució deficitària, els preus d'alguns cultius ecològics poden arribar a estar fins a un 60% per sobre dels productes que trobem a qualsevol supermercat. "Això sí —afegeix Carles Garcia—, la qualitat és infinita-

cultura ecològica per a tots. "Ja actualment —explica—, la majoria de cultius tradicionals del País Valencià, com són el garrofer, l'olivera o l'ametller, tots de secà, es podrien produir ecològicament sense cap problema. Són arbres forts que funcionen a la perfecció en cicles de producció ecològica. Fins i tot els tarongers també podrien ser tots ecològics."

El que sí és cert és que, sens dubte, l'agricultura ecològica és l'aposta de futur de la Unió Europea, que té en el llaurador la clau principal de la conservació del medi ambient —per on, d'altra banda, s'enfocaran totes les subvencions.

Tot i això, només algunes fanecades d'ametllers i oliveres funcionen ecològicament al País Valencià. I és que, a banda de la manca de consciència social —si es vol dir així—, la gran parcel·lació característica de l'agricultura valenciana, que enriqueix la diversitat de cultius —la qual cosa és un gran avantatge per a aquesta terra—, també és cert que, en certa manera, dificulta l'èxit dels cultius biològics. "És evident —puntualitza Carles Garcia— que en petites extensions de terreny, com són la majoria al País Valencià, si els teus veïns tracten els cultius amb productes químics, és bastant inútil que tu intentes fer cultius ecològics perquè tot acaba contaminant-se." "En una agricultura tan parcel·lada com la nostra —rebla Conejero— cal unitat per avançar."

Segons dades de l'IFOAM (Federació Internacional de Moviments d'Agricultura Ecològica), en el sector primari de l'economia totes les dades decreixen: el nombre d'hectàrees conreades, el nombre de llauradors i sobretot de professionals... i, per contra, l'únic sector que augmenta dins de l'agricultura, a escala mundial, és el de l'agricultura ecològica.

Tal com conclou Carles Garcia, "el panorama, malgrat tot, és esperançador. No només perquè any rere any augmenten el nombre d'hectàrees dedicades a l'agricultura ecològica, sinó també perquè les estadístiques ens són clarament favorables: a Catalunya, per exemple, tenen unes 50.000 hectàrees dedicades a cultius ecològics, amb poc més de 600 productors. Ací, en tenim 23.000 hectàrees, però som més de 800 productors".

Rosanna Melià



Aquesta manca d'iniciatives institucionals dificulten en bona mesura la consolidació de l'agricultura ecològica com una opció de futur. Així, aspectes com la manca d'un circuit de distribució adequat esdevenen un dels principals entrebancs a la normalització comercial dels cultius ecològics. Precisament per això, associacions i entitats relacionades amb l'agricultura ecològica estan ultimant la posada en funcionament d'un projecte de distribució global que, per una banda, facilite la demanda dels comerciants que vulguen vendre productes ecològics —actualment no hi ha cap empresa que distribuisca més d'un o dos productes—, i, per l'altra, que fomenti els cultius ecològics per al consumidor. "Quan això funcione a ple rendiment —assegura Carles Garcia, president dels agricultors ecològics valencians—, no només contribuïrem a l'adequada circulació dels productes que produïm, sinó que, a més, solucionarem

ment superior." Altres productes, en canvi, depenent del lloc de producció, es poden trobar fins i tot més barats.

Atesa la manca d'un circuit estable, doncs, de la distribució i venda de productes ecològics s'encarreguen quasi exclusivament les cooperatives de productors i de consumidors que han anat sorgint en els darrers anys i que s'han convertit en l'autèntic motor de l'agricultura ecològica al País Valencià. A la Cooperativa el Lledoner, de Castelló, formada per cinquanta socis, s'hi poden trobar tota mena de productes ecològics, des de fruites i verdures fins a carn o llet. "A poc a poc —diu Paco Conejero, president de la cooperativa— anem tenint més i més productes. I també més gent. Tot i que ens costa molt arribar als consumidors, per manca d'un circuit eficaç de comunicació, la gent s'adona que no podem acabar consumint tota la porqueria que ens venen." Per a Conejero, el futur serà l'agri-